

CUMHURİYETİN İLK YILLARINDA MUĞLA'DA DEBAĞ (TABAKÇILIK) ESNAF TEŞKİLATI

Bayram AKÇA*

ÖZET

Bu çalışma ile Cumhuriyetin ilk yıllarında Muğla'daki Debağ (Tabakçılık) Esnaf Teşkilatı'nın faaliyetleri ortaya konulmuştur.

Bu amaçla önce Ahi Esnaf Teşkilatı ve bunun içinde yer alan Debağ Esnaf Teşkilatı hakkında bilgi verilmiştir. Daha sonra ise Muğla'daki Debağ Esnaf Teşkilatı'nın yeri, burada bulunan dükkanlar, bu dükkanlarda derilerin nasıl işlendiği ve nerelere ihraç edildiği hakkında açıklamalar yapılmıştır.

Son olarak da 1922 yılında Muğla'da Muğla Debağ Esnaf teşkilatı tarafından son olarak yapılan "Peştamal Kuşanma Töreni" hakkında bilgi verilmiştir.

ABSTRACT

In this article the activities of the "Tanning Tradesmen Organization" in the early years of Turkish Republic was studied

In this respect, initially so called "Ahi Tradesmen Organization" and tanning closely interrelated with the mentioned organization were shortly touched upon. Later in the article, some aspects of the issue such as the place of "Ahi Tradesmen Organization" in Muğla, the shops involved in the Work of how the tanning was processed and to which countries the leather was exported were informed

Finally, the so called apron dressing ceremony to signify one's finishing his apprenticeship enabling him to become a master in tanning was told

1-AHI ESNAF TEŞKİLATI VE DEBAĞCILIK(TABAKÇILIK)

Ahi Kelimesi; Arapça'da kardeş manasına gelir. Ancak Divan-ı Lügat-it Türk'te ise; eli açık, cömert anlamındadır.¹

Ahi Birliklerinin Kuruluşu: Asya'dan Anadolu'ya gelen sanatkar ve tüccar Türklerin, yerli tüccar ve sanatkarlar karşısında tutunabilmeleri, onlarla yarışabilmeleri, ancak aralarında bir teşkilat kurarak dayanışma sağlamaları, bu yolla iyi, sağlam ve standart mal yapıp satmaları ile mümkün olabilirdi. İşte ahi birlikleri bu şartların tabii bir sonucu olarak kurulmuştur.²

Ahilik 13.yy da Anadolu'da Ahi Evren (Ö.H.1262) tarafından kurulmuş ve fütüvvet ilkeleriyle tekkelerde şeyh mürit, iş yerlerinde de işçi-usta münasebetlerini düzenleyen bir teşkilat haline gelmiştir.³ Anadolu'daki bütün ahi esnaf birlikleri Kırşehir'de bulunan Ahi Evren Zaviyesi'ne bağlıydı. Bu

* Yrd.Doç.Dr., Muğla Üniversitesi, FEF, Tarih Bölümü.

¹ Yusuf Ekinci, **Ahilik ve Meslek Eğitimi**, İstanbul, 1990, s.15

² Neşet Çağatay, **Bir Türk Kurumu Olarak Ahilik**, Ankara, 1974, s.59

³ Nuran Altuner, Manzum Bir Fütüname, **II.Uluslararası Ahilik Kültürü Sempozyumu Bildirileri** 13-15 Ekim 1999, Kırşehir, Kültür Bakanlığı Yayınları, Ankara, 1999, s.23

zaviyenin başında bulunun bir Ahi Baba bütün sanatkarların piri sayılan Ahi Evren Veli' nin halifesi idi.⁴

Ahilik esas olarak esnaf arasında benimsendi.Bu bakımdan ahilik denince esnaf,esnaf denince de ahilik akla gelir.Ahi birlikleri başlangıçta debağ (Tabakçılık),saraç ve kunduracılığı kapsayan bir teşkilat olarak ortaya çıktı ve daha sonra gelişerek bütün esnaf ve üye olmak isteyenleri bünyesinde toplayan çok yönlü sosyal bir kuruluş haline geldi⁵ Genellikle her esnafın kendi adıyla anılan bir çarşısı vardı.Bedestan,Uzun Çarşı veya Arasta denilen bu iş yerlerinde aynı meslek kolunda çalışanlar bir arada bulunurlardı.Çarşının uygun bir yerinde ise birlik idare kurulunun çalışacağı iki oda bulunurdu.⁶ Cumhuriyetin ilk yıllarında Muğla'da da bir Arasta mevcuttu.Bu arasta Şehrin Camii Kebir Mahallesi'de bulunan Ulu Camii'nin hemen altında yer alıyordu.Burada yaygın olarak debağçılık (Tabakçılık) yapılıyordu.Bu tabak dükkanları Muğla'da Ulu Camii'nin hemen altında ve Tabakhane Deresi'nin sağ ve sol taraflarında bulunuyordu.⁷

2-MUĞLA'DA DEBBAĞ ESNAF TEŞKİLATI

Cumhuriyetin ilk yıllarında Muğla'da tabakçılığın yapıldığı iki önemli mekan vardı.Bunlardan birincisi Ulu Camii'nin hemen altında yer alan aşağı tabakhane idi.İkincisi ise Kızıldağ'ın hemen eteğinde yer alıyordu.Bunlardan aşağı tabakhane şu kişilere ait dükkanlar yer alıyordu.⁸

1-Karacaoğlu Hafız'ın dükkanı

2-Aynımahın İsmail ve Şerif'in dükkanı

3-Elekoğlu Hacı Emin'in Dükkanı

4-Miskinlerin Mehmet'in dükkanı

5-Derelilerin Dükkanı

6-Kürtlerin Osman'ın, Hamdi'nin, İbrahim'in, Fevzi'nin, Salih'in,Hamdi'nin ve Hakkı'nın dükkanları

7-Seydi Ömerler'in Mustafa Çavuş'un ve Halil İbrahim Usta'nın dükkanları

8-Topalların Osman'ın ve Mehmet'in dükkanları

9-Bekir Dimler'in Ethem'in dükkanı

⁴ Ekinci,a.g.e,s.24

⁵ Ekinci,a.g.e,s.23

⁶ Ekinci,a.g.e,s.24,

⁷ **Bu bilgi 24.02.2001 tarihinde Turgut Topaloğlu ile yapılan görüşmeden elde edilmiştir.**Bu tabakhane 1945 yılında mevcut yerinden kaldırılarak bugünkü Orman Bölge Müdürlüğü'nün alt tarafına kaldırıldı.Tabakhanenin Arasta'daki diğer esnaf içinden alınarak bir başka yere gönderilmesi nedeniyle Muğla'daki esnaf arasında "Bostandan dışarı kabak,esnaftan dışarı tabak" deyimini ortaya çıktı. **Bu bilgi 10.03 2001 tarihinde Ahmet Zeybek ile yapılan görüşmeden elde edilmiştir**

⁸ **Bu bilgi 10.03 2001 tarihinde Osman Uçar ile yapılan görüşmeden elde edilmiştir.**

Yukarı Tabakhane'de ise şu kişilerin dükkanları vardı.

- 1-Uçarcılar'ın Akif,Ahmet ve Kamil'in dükkanları
- 2-Zeybekler'in Veli, Hacı Ahmet, Şükrü ve Ahmet'in dükkanları
- 3-Bahçıvanların Mehmet'in dükkanı
- 4-Hacı Asilerin İbrahim'in dükkanı
- 5-Fettahların Hamdi ve İbrahim'in dükkanları
- 6-Eren Ahmet'in dükkanı (Ağa Usta)
- 7-Yatıkçıların Sadık ve Ali'nin dükkanları
- 8-Topalların Kamil'in, Hacı Süleyman'ın ,Koca Salih'in ve Hacı İsmail'in dükkanları
- 9-Gariplerin Mehmet'in dükkanı
- 10-Tulumcunun Ahmet'in dükkanı
- 11-Hocaların Ethem'in dükkanı
- 12-Emginoğlu Mehmet Çavuş'un dükkanı
- 13-Mazıbaşıların Kamil Çavuş'un dükkanı

Anadolu'nun her şehir, kasaba ve hatta köylerinde Ahiliğin yaygın birer teşkilatı vardır.Yerleşim birimlerinde her sanat kolunun ayrı birer birlikleri kurulmuştu.Eğer bir yerleşim biriminde ayrı birlikleri meydana getirecek kadar esnaf yok ise yerleşim birimindeki birbirlerine yakın meslek grubu mensupları bir birlikte toplanırlardı.Daha küçük yerlerde ise bütün meslek grupları aynı birlik altında toplanırlardı.⁹ Cumhuriyetin ilk yıllarında Muğla'da da ahi esnaf teşkilatının idare merkezleri bugünkü Kurşunlu Sokağı üzerindeki Yağcılar Hanı ile Sekibaşı Sokağı arasında kalan mevki idi.Burada lokal şeklinde her sanat grubunun iki katlı birer binalar vardı Bu binaların alt katları arastada yer alan sanat grubuna ait çalışanların gidebileceği lokallerdi.Üst katları ise arastada yer alan değişik esnaf gruplarının idari merkezleri idi.Arastada yer alan debağ dükkanlarının idari merkezi de burada idi.¹⁰

Debağ teşkilatında, bu teşkilatın başında bulunan kişiye “Ağa Usta” denirdi.Ağa Usta pir vekili sayılırdı.Ağa Usta'nın vazifesi umum esnafa nezaret etmek ve işlerine bakmaktı.

Ağa Usta'nın bir de yardımcısı vardı ki bu kişiye “Yiğitbaşı” denirdi.Bu kişi Ağa Usta'nın emirlerini yerine getiren bir memurdu.¹¹ Cumhuriyetin ilk

⁹ Ekinci,a.g.e,s.23

¹⁰ **Bu bilgi 24.02.2001 tarihinde Turgut Topaloğlu ile yapılan görüşmeden elde edilmiştir**

¹¹ Cavit Aker, Muğla'da debağ Esnaf Teşkilatı,Muğla Halkevi Dergisi, Sayı.6, 1 Ağustos 1937,s.11

yıllarında Muğla'daki debağ esnaf teşkilatının Ağa Ustası Eren Ahmet ve Yiğitbaşı da Şeydi Ömerlerin Halil İbrahim Usta idi.¹²

Debağ teşkilatı yalnız Ağa Usta ve Yiğitbaşı'ndan meydana gelen bir kurum değildi.Bu kurumun bir de esnafın ileri gelenlerinden ve seçilmiş ustalardan meydana gelen bir İdare Kurulu vardı. Genellikle beş kişiden oluşan idare kurulu esnaf şeyhi ile birlikte teşkilatın ana karar organı idi.Esnaf kethüdası idare kurulu birinci üyesi,Yiğitbaşı ikinci üyesi,İşçibaşı üçüncü üyesi, ehl-i hibre de dörd ve beşinci üyesi idi.İdare kurulu her ayın birinci ve üçüncü Cuma günü, esnaf odasında, esnaf şeyhinin başkanlığında toplanıp esnafın önemli sorunlarını görüşür ve onlarla ilgili gerekli kararları alırdı.Alınan bu kararlar ise kesinlikle temyizsizdi.¹³ Cumhuriyetin ilk yıllarında Muğla'daki Ahi Esnaf Teşkilatının başkanı Muğla'nın önde gelen sülalelerinden Topallar sülalesine mensup Hacı Süleyman Efendi idi.Muğla'daki esnaf teşkilatı da diğer esnaf teşkilatları gibi esnafın sorunlarını dinlemek, bu sorunları kendi aralarında görüşmek ve onlara çözüm bulmakla görevliydi.Bu idare kurulu herhangi bir olumsuz hareketi görülen esnafa ceza da verebilirdi.Muğla'daki esnaf idare kurulunda üç tür ceza uygulanıyordu.Bunlardan birincisi; “Gönül Küskünlüğü Cezası” idi.Bu en hafif ceza idi ve bu cezayı alan esnafa diğer esnaflar ceza süresince selam vermezdi.Bu ceza süresi bir hafta idi.İkinci ceza “Yolsuzluk Cezası” idi.Bu cezayı alan esnaf mal satamazdı.Bu ceza da bir ay sürerdi.Ceza bitimindi esnaf idare kurulu toplanarak cezalı esnafın cezasının bittiğini ilan ederdi.Daha sonra da ceza alan esnaf ,esnaf kahvehanesinde toplanan tüm esnafa çay ve kahve ikram ederdi.Üçüncü ce en ağır olan ceza ise; “Pabuca dama atılma cezası” idi.Bu cezayı alan esnaf artık bu tarihten sonra bir daha esnaflık yapamazdı..¹⁴

Akrabalık benzeri ilişkilere ve dini değerlere sahip olan ahiliğin geleneksek usta-kalfa ve çırak sistemi yurdumuzun bir çok yerinde önemini 1930 lara kadar devam ettirmiştir.Bireyin yada grubun yaşam ve davranış biçiminin bir parçası olarak herhangi bir sanata giriş ve terfi edişte törenler tertip edilirdi.Buna göre yaşı 12-13 olan çocuk velisi tarafından herhangi bir sanatı öğrenmek için belli bir süre için bir ustanın yanına veriliridi.Usta eğer işyerinde bir çırağa ihtiyacı varsa önce çocuğun fiziki kabiliyetini ve moral karakterini anlamak için kendine has usullerle test etmek amacıyla geçici bir süre çalıştırırdı.Böylece usta, yanında çalışmaya başlayan çocuğun başarısını ve kabiliyetini küçük işler yaptırarak öğrenmeye çalışırken aynı zamanda onun dürüstlüğü hakkında da bilgi edinirdi.Örneğin, dükkanın herhangi bir yerine bir madeni para bırakarak,çırak onu bulduğu zaman nasıl bir davranış sergileyeceğini gözlemlerdi.Bu kısa gözlemden sonra çocuk kabiliyetli ve

¹² Bu bilgi 10.03 2001 tarihinde Osman Uçar ile yapılan görüşmeden elde edilmiştir

¹³ İkinci,a.g.e,s.29

¹⁴ Bu bilgi 24.02.2001 tarihinde Turgut Topaloğlu ve Osman Uçar ile yapılan görüşmeden elde edilmiştir

ahlaklı bulunursa çırak olmayı hak kazanırdı.Böylece 3 ile 5 yıl arasında usta çırağın hem mesleki hem de manevi hocası olarak sanatın inceliklerini öğrenirdi.¹⁵ Muğla'da da bu ahiliğin geleneksel usta-çırak ilişkisi 1930'lara kadar devam etti.Muğla'da debağ ustalarının yanına çırak olarak verilen çocuklar geliri düşük ailelerin çocukları idi.Burada çalışan çırak çocukların elbiseleri ise sarı bezden olarak tabir edilen gömlek ve diz kapağı üzerinde kısa donlardı.Bu çocuklar evlerine ve iş yerlerine yaz kış bu elbiseleri ile gider gelirlerdi.¹⁶

Yukarıda belirtilen yukarı ve aşağı tabakhanede bulunan debağ dükkanlarında işlene deriler,Muğla havalisindeki kasaplardan,köylerden,hayvan pazarlarından ve Denizli-Kale ve Tavas bölgesinden toplanarak at ve katırlarla Muğla'ya getirilen yaş derilerdi.¹⁷

Değişik yerlerden toplanarak Muğla'ya getirilen bu yaş deriler önce dükkan içinde bulunan su havuzuna atılarak burada 1-2 gün ıslatılır ve yıkanır.Deri sudan çıkarıldıktan sonra içindeki yağ ve etler temizlenirdi.Deri sonra da kireçlenirdi.15-30 gün arası deri kireçli kaldıktan sonra burada çalışan çocuklar tarafından derinin kılları kireçle birlikte temizlenirdi.Sonra da kireçli havuzlara konurdu.Burada deri 3-4 gün kalarak kabarırdı.Burada kireçle temizlenen deri sama (köpek pisliği)konurdu.Eğer bu işte geç kalınırsa deri çürüyebilirdi Bu nedenle deri tam zamanında sama konma ve burada yeterli süre içinde kalmalıydı..Buradan alınan deri tekrar "Dar" denilen havuzlara konur ve üzerine de palamut kozası saçılırdı.Daha sonrada bir başka yerde kaynatılan sıcak su bu üzerine palamut kozası konan derinin üzerine dökülürdü Bu işlem de birkaç kez tekrarlanırdı.Böylece deri temizlenmiş ve boyanmaya hazır hale gelmiş olurdu.Daha sonra deri önce boyanır sonra perdahlanır ve daha sonra da düzlenerek işlenecek hale getirilmiş olurdu.¹⁸

Bu derilerin bir kısmı buradan ayakkabıcılar,semerciler ve sarnıççılar tarafından satın alınarak kendi işlerinin hammaddesi olarak kullanılırdı.Ayakkabıcılar bu derilerden Ula Pabucu denilen bir çeşit ayakkabı yaparlardı.Ula Pabucu Öküz derisinin terbiye edilmiş halinden yapılırdı.Bu pabuçlar topuksuz,düz,altı kalın ve dayanıklı idi.Bunlar elde mum ve ip kullanılarak dikilirdi.Ula pabucunu,çiftçi, esnaf gibi orta tabaka insanların giydiği ayakkabılardı.Bu ayakkabılar bu insanlar tarafından çorapsız ve sadece düğün ve bayramlarda giyilirdi.¹⁹

¹⁵Hüsnü E.Bodur,Ahilik ve Türk Girişimcilik Kültürünün Oluşumuna Katkıları ,II.Uluslararası Ahilik Kültürü Sempozyumu Bildirileri 13-15 Ekim 1999,Kırşehir,Kültür Bakanlığı Yayınları,Ankara,1999, s.60-61

¹⁶ Bu bilgi 24.02.2001 tarihinde Turgut Topaloğlu ile yapılan görüşmeden elde edilmiştir

¹⁷ Bu bilgi 24.02.2001 tarihinde Turgut Topaloğlu ile yapılan görüşmeden elde edilmiştir

¹⁸ Bu bilgi 24.02.2001 tarihinde Hasan Dereli ve Ahmet Zeybek ile yapılan görüşmeden elde edilmiştir

¹⁹ Bu bilgi 24.02.2001 tarihinde Turgut Topaloğlu ile yapılan görüşmeden elde edilmiştir

Tabakhane de işlenen derilerin bir kısmı ise Rodos, İstanköy ve Sömbeki gibi Ege Adaları, İzmir ve İstanbul'a ihraç edilirdi. Ege Adalarına gönderilecek derileri almak için bizzat adalarda bu işi yapan tüccarlar kendileri Muğla'ya gelirlerdi. Muğla'ya gelen bu tüccarlar önce Ağa Usta'nın yanına giderlerdi. Ağa Usta bu tüccarları öncelikle ihtiyacı olan tabakçının yanına götürür ve öncelikle onların satış yapmasını sağlardı. Sonra da diğer tabakların eşit miktarda mal satmasını sağlardı. Burada satılan deriler Muğla'dan deve kervanları ile Gökova İskelesi'ne götürülürdü. Buradan da Ege Adaları'na nakledilirdi.²⁰

3-PEŞTAMAL KUŞANMA MERASİMİ

Muğla'da da peştamal kuşatma merasimi çok canlı bir şekilde yapılıyordu. Muğla'da son peştamal kuşatma merasimi 1922 yılının yaz mevsiminde yapıldı. Bu merasim şöyle yapıldı. Bu gün bütün esnaflar yukarı tabakhane de toplandılar. Sonra debağlara ait olan ve üzerinde yıldızlı sırmalı "İnne Fettahne leke Fethan Mübine" yazılı kırmızı bez sancaklarını çıkardılar. Ardından yukarı tabakhane nin üst kısmında ve Kızıldağ'ın eteklerinde bulunan Kadiri Tekkesi'nden "Çampara" denilen 15-20 kadar zil takımı getirildi. Tüm bu işler tamamlandıktan sonra en öne sancak geçti onun ardına tekkeden getirilen ve zil çalan 15-20 kişilik zil takımı geçti. Daha arkaya da esnaf geçti. Sonra yukarı tabakhane den bu grup zil eşliğinde aşağı tabakhane ve Kurşunlu Camii istikametinden bugün Muğla Spor Lokali'nin bulunduğu yerde yer alan Kazancı Şeyhe Türbesi'ne geldiler. Grup burada çeşitli dualar ettikten sonra Dua yatağı denilen bugünkü Hamursuz Dağı dibine gitti. Burada da günün anlam ve önemine yönelik çeşitli dualar yapıldıktan sonra grup yine sancak ve zil eşliğinde bugünkü şehir eski mezarlığı yanındaki yoldan Karabağlar Yaylası'nda yer alan Bağlarbaşı Mevkiindeki Kadı Kahvesi'ne geldiler. Bu merasime debağ esnaf teşkilatı üyeleri ile birlikte Muğla'nın mülki amirleri, şehrin ileri gelenleri, burada peştamal kuşanacak olan çırakların aileleri ve akrabaları ve misafirler katıldı.²¹ Ayrıca her üç veya yedi yılda bir Muğla'ya Kırşehir'den Pir Vekili olarak gelen ve kendisine "Eroğlu" denilen bir kişi de bu törende yer aldı.²² Merasim yerine debağ esnaf teşkilatı temsilcileri ile birlikte diğer davet edilen esnaf birlikleri kendilerine ait sancakları ile birlikte geldiler. Bu merasim Cuma günü Cuma Namazı'na müteakip yapıldı. O gün sabahtan Kadı Kahvesi mevkiinde kurbanlar kesilmiş ve onların etleri kazanlarda ateşe konmuştu. Diğer taraftan yine kazanlarda pilavlar kaynatılmış ve tatlılar pişirilmişti. Öğle vakti orada bulunan tüm

²⁰ Bu bilgi 24.02.2001 tarihinde Hasan Dereli ve Osman Uçar ile yapılan görüşmelerden elde edilmiştir

²¹ Bu bilgi 24.02.2001 tarihinde Turgut Topaloğlu, Osman Uçar ve Hakkı Gür ile yapılan görüşmelerden elde edilmiştir

²² Aker, a.g.m, s.12

erkekler Cuma namazını kıldılar.Namazdan sonra tören başladı.²³Törende esnaf hocası ustaların karşısına geçerek şöyle dedi.

Çıraklar sizden izin istiyor.Usta olacaklar,hakkınızı helal edin,nasıl bilirsiniz?

Ustalar cevap verir:

Helal olsun,Çıraklar da haklarını helal etsinler!²⁴

Her iki tarafta haklarını helal ettikten sonra debağ esnaf teşkilatının başı olan Eren Ahmet çıraklara peştamallerini kuşattı.Daha sonra da burada toplanan misafirlere pişirilen yemek.pilav ve tatlılar ikram edildi ve böylece merasim sona ermiş oldu.

1922 lerde yapılan bir peştamal kuşanma merasimine yaklaşık 1000 kişi katıldı ve burada tahmini 30 ile 40 arasında çırak peştamal kuşanarak usta olmaya hak kazandı.²⁵

SONUÇ

Debağcılık, esnaf teşkilatı içinde önemli bir yere sahiptir.Cumhuriyetin ilk yıllarında Muğla'da da debağcılık önemli bir esnaf kolu ve önemli bir gelir kaynağı idi.Bu nedenle biz bu makalede Muğla'daki debağcılık esnaf teşkilatında çalışan kişileri,bu kişilerin dükkanlarının bulunduğu yerleri,bu kişilerin deriyi nerelerden temin ettiklerini onu nasıl işlediklerini ve daha sonra da onu hangi pazarlara ihraç ettiklerini ortaya koymaya çalıştık.

Yaptığımız araştırmalar sonucunda, Cumhuriyetin ilk yıllarında Muğla'daki debağcılığın komşu Denizli İli'ne bağlı Kale,Tavas ile Fethiye, Marmaris, Köyceğiz Milas ve Datça gibi bağlı ilçelerdeki debağcılıktan daha ileri olduğunu gördük.

KAYNAKLAR

A-Kitaplar:

Çağatay,Neşet, **Bir Türk Kurumu Olarak Ahilik**,Ankara,1974.

Ekinci, Yusuf ,**Ahilik ve Meslek Eğitimi**,İstanbul,1990.

B-Makaleler ve Tebliğler:

Aker, Cavit, Muğla'da Debağ Esnaf Teşkilatı,**Muğla Halkevi Dergisi**, Sayı.6, 1 Ağustos 1937

²³Bu bilgi 24.02.2001 tarihinde Turgut Topaloğlu ve Osman Uçar ile yapılan görüşmeden elde edilmiştir.

²⁴ Aker,a.g.m,s.12

²⁵-Bu bilgi 24.02.2001 tarihinde Turgut Topaloğlu ve Osman Uçar ile yapılan görüşmeden elde edilmiştir.

* Bu çalışma bir alan araştırması olduğu için makalede adı geçen kişilerle görüşmemi sağlamada yardımcı olan ve aynı zamanda kendi sülalesi de geçmişten beri Muğla'da debağcılıkla meşgul olan Muğla eski Milletvekili Sayın Şükrü Zeybek'e burada teşekkürü bir borç bilirim.

Bayram AKÇA

Altuner,Nuran Manzum Bir Fütühname,**II.Uluslararası Ahilik Kültürü Sempozyumu Bildirileri** 13-15 Ekim 1999,Kırşehir,Kültür Bakanlığı Yayınları,Ankara,1999,

Bodur, Hüsnü E.,Ahilik ve Türk Girişimcilik Kültürünün Oluşumuna Katkıları, **II.Uluslararası Ahilik Kültürü Sempozyumu Bildirileri** 13-15 Ekim 1999,Kırşehir,Kültür Bakanlığı Yayınları,Ankara,1999.

C-Kişiler

Dereli,Hasan,Doğum Yeri: Muğla,Doğum,Yılı:1926, Mesleği;Tabakçılık

Gür,Hakkı,Doğu yeri:Muğla,Doğum Yılı:1910,Mesleği:Tabakçılık.

Topaloğlu,Turgut,Doğum Yeri: Muğla,Doğum Yılı:1916, Mesleği;Esnaf ve Eski Mebus.

Uçar,Osman, Doğum Yeri: Muğla,Doğum Yılı:1915, Mesleği;Tabakçılık.

Zeybek,Ahmet,DoğumYeri:Muğla, Doğum Yılı:1928,Mesleği;Tabakçılık.